

درس یکم

(ستایش + نیکی + گنج حکمت « همت »)

الف - قلمرو زبانانی

۱. توضیح رو به روی کدام واژه ها به درستی بیان نشده است؟

- الف - شل: دست و پا از کار افتاده ب - نژند: زخمی پ - زرخندان: چانه
 (۱) الف - ت (۲) الف - پ (۳) ب - پ (۴) ب - ت

۲. معنی چند واژه در کمانک رو به روی آن نادرست نوشته شده است؟

- « حمیت: غیرت / جیب: لباس / دغل: احمق / دون همت: دارای طبع بست و کوتاه اندیشه / غیب: نهان از چشم / فروماندن: متحیر شدن »
 (۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۳

۳. در کدام مصراع غلط املایی دیده می شود؟

- (۱) ز دیوار محرابش آمد به گوش
 (۲) اگر لطفش قرین حال گردد
 (۳) هلاوت سنج معنی در بیان ها
 (۴) رزق هرچند بی گمان برسد

۴. معنای فعل « شد » در همه ابیات به جز بیت یکسان است.

- (۱) پراندیشه شد جان کاووس کی ز فرزند و سودابه نیک بی
 (۲) کجا شد سیامک سیه نازنین کجا رفت هوشنگ با داد و دین
 (۳) بدو گفت بشتاب و برکش سپاه نگه کن که لشکر کجا شد ز راه
 (۴) بدان گه که شد پیش کاووس باز فرود آمد از باره، بردش نماز

۵. جایگاه صفت مبهم در همه گزینه ها به جز گزینه یک سان است.

- (۱) دگر روز باز اتفاق اوفتاد (۲) دگر روز از این سرای عاریتی رفت به سرای باقی کشید.
 (۳) بهار دیگر از راه رسید. (۴) هیچ خلق آن خواب آشکوار نکرد.

۶. بین کدام واژه ها ، رابطه تَضَمَن (شمول) برقرار است؟

- (۱) سخت و انعطاف پذیر (۲) قالب و محتوا (۳) توأم و همراه (۴) سیرو خوراکی

۷. مصراع نخست بیت « ساز او چنگ و ساز خسرو تیر / این زدی چنگ و آن زدی نخجیر » کدام رابطه معنایی باعث رسیدن به معنای « چنگ » می شود؟

- (۱) تضاد (۲) تناسب (۳) تَضَمَن (۴) ترادف

۸. در متن زیر چند غلط املائی وجود دارد؟

« واجب است بر تو که حق نعمت او بگزاری، مگر خود را از این ورطه بلا برهانی و نیز نصرت مظلوم، و یاری او در بیان حجت در حال مرگ و زندگانی، اهل مروّت فرض شناسد، چه هر که حجت مرده پوشیده گرداند، روز قیامت حجت خویش فراموش کند و از این نمت فصلی برو دمید تا وی را در میانه معرکه باز انداخت.»

- (۱) یک (۲) دو (۳) چهار (۴) سه

۹. کدام تساوی درست است؟

- (۱) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش برگ راستخوان ماند و پوست (چهار جمله)
 (۲) ————— رو شیـــــر در نـــــده باش ، ای دغل (= در نـــــده: مسند)
 (۳) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خـــــدای (= مضارع اخباری)
 (۴) بلند آن ســـــر که او خواهد بلندش / نژند آن دل که او خواهد نژندش (= سه جمله)

۱۰. نقش دستوری ضمیر «ش» در کدام گزینه با مصراع « نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست » یکی است؟

- (۱) گفتم بینمش مگرم درد اثتییـــــاق
 (۲) بـــــر آید به کفشش بدرم دماغ
 (۳) دیدمش خرم و خندان قدح باده به دست
 (۴) گر خوانمش قیامت دنیا بعید نیست

۱۱. در عبارت زیر، چند واژه « وندی - مرکب » وجود دارد؟

« موری را دیدند که به زورمندی کمر بسته و ملخی را ده برابر خود برداشته. به تعجب گفتند: « این مور را ببینید که [بار]

به این گرانی چون می کشد؟ » مور چون این بشنید، بخندید و گفت: مردان، بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند، نه به قوت تن. «

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۱۲. تعداد واج های کدام گزینه با دیگر گزینه ها تفاوت دارد؟

- (۱) سرای (۲) نقاش (۳) دیوار (۴) گره

۱۳. در کدام گزینه واژه ای که بتوان از آن جمع مکسر ساخت، دیده نمی شود؟

- (۱) به گوش ارغوان آهسته گفتم: بهارت خـوش که فکر دیگرانی
 (۲) چـه در کار و چه در کار آزمودن نبـاید جـز به خود، محتاج بودن
 (۳) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
 (۴) به ترتیبی نهـاده وضع عالم که نی یک مـوی بـاشد بیش و نی کم

۱۴. زمان دو فعل از افعال به کاررفته در بیت زیر با زمان فعل کدام گزینه هم خوانی دارد؟

« کمال عقل آن باشد در این راه که گوید نیستم از هیچ آگاه »

- (۱) از برکات آن آزاد مرد که خدای از آزاد مردان خشنود باد. (۲) چاره درماندگی به شیوه معلم خود می کند.
 (۳) دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. (۴) مردی اهل و ادیب و فاضل و متواضع دیدم.

۱۵. فعل « شد » در همه گزینه ها به جز گزینه معنای یکسانی دارد.

- (۱) تنی چند با او هم صدا شدند. (۲) دی که از دبستان بـه سـرای خود می شدم .
 (۳) بشد تیز رهام با خود و گبر (۴) منزل حافظ کنون بارگاه پادشاست دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد

۱۶. تعداد صامت های و مصوت ها، در کدام گزینه یکسان است؟

- (۱) دانا (۲) پرهیز (۳) دانشگاه (۴) زبان

۱۷. (ی نکره) در کدام مصراع مشهود است؟

- (۱) خرد را گر نبخشد روشنایی (۲) یکی روبهی دید بی دست و پای
 (۳) که نیکی رساند به خلق خدای (۴) بخور تا توانی به بازوی خویش

۱۸. ساختمان واژه های « نگون بخت - تیره رای - بیان ها » به ترتیب در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) وندی ، مرکب، وندی (۲) مرکب، وندی، وندی (۳) مرکب، وندی- مرکب، وندی (۴) وندی، مرکب ، مرکب

۱۹. قافیه در کدام گزینه « مرکب » است؟

- (۱) چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان ها (۲) که خلق از وحودش در آسایش است
 (۳) گفتا خوشا نسیمی کز کوی دلبر آید (۴) یعنی از اهل جهان پاک دلی بگزینیم

۲۰. واژه های مشخص شده در همه گزینه ها نقش قیدی دارند، به استثنای

- (۱) دل بی عشق ، می گردد خراب آهسته آهسته (۲) یعنی از اهل جهان پاکدلی بگزینیم
(۳) دگر روز بباز اتفاق افتاد (۴) زنخدان فرو برد چندی ز غیب

۲۱. در تمام گزینه ها به جز گزینه فعل یا دیگر اجزای جمله به قرینه حذف شده است.

(۱) قصه حال یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت بلکه از حسرت سیرت او گفت.

(۲) دو لشکر نظاره برین جنگ ما برین گرز و شمشیر و آهنگ ما

(۳) زنی بود بر سان گردی سوار همیشه به جنگ اندرون ، نامدار

(۴) مپندار این شعله افسرده گردد که بعد از من ، افروزد از خرمن من

۲۲. حرف «را» در چند مصراع زیر ، به عنوان فک اضافه به کار می رود؟

« شغال نکون بخت را شیر خورد / یقین ، مرد را دیده ، بیننده کرد / که رُهام را جام باده ست جفت /
مرا مادرم نام مرگ تو کرد / کاو چو خود پنداشت صاحب خلق را »

- (۱) چهار (۲) سه (۳) یک (۴) دو

۲۳. روابط معنایی در کدام گزینه به درستی ذکر نشده است؟

- (۱) احسان و نیکی: مترادف (۲) دست و پنجه: تناسب (۳) سیر و روشن: تضاد (۴) تند و ترش: تضمن

۲۴. در بیت « بگیر ای جوان ، دست درویش پیر / نه خود را میفکن که دستم بگیر » چند ترکیب وصفی و چند ترکیب اضافی به ترتیب، دیده می شود؟

- (۱) دو- دو (۲) دو- یک (۳) یک- دو (۴) دو- سه

۲۵. نقش دستوری واژه های مشخص شده در بیت زیر در همه گزینه ها به استثنای گزینه درست است.

« چنان سعی کن گز تو ماند چو شیر چه باشی چو روبه به وامانده سیر »

- (۱) سعی: مفعول (۲) تو: م الیه (۳) شیر و رو به: متمم (۴) ضمیر مستتر (تو) در جمله اول: نهاد

ب- قلمرو ادبی

۲۶. در کدام بیت سه آرایه « تضاد، تشبیه و جناس » دیده می شود؟

- (۱) یاد ایام جوانی جگرم خــــون می کرد
 خوب شد ، پیر شدم کم کم و نسیان آمد
- (۲) شبی را با من ای ماه سحر خیزان! سحر کردی
 سحر چون آفتاب از آشیان من سفر کردی
- (۳) چــــون بگشایم ز سر مو شکن
 مــــاه ببیند رُخ خــــون را به من
- (۴) بــــرو شیر درنده باش، ای دغل
 مینداز خــــون را چو روباه شل

۲۷. با توجه به ابیات زیر یکی از آرایه های به کار رفته در کدام گزینه به درستی بیان نشده است؟

- (۱) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش
 ز دیوار محرابش آمد به گوش (جناس - مجاز - واج آرایی)
- (۲) یکی قطره باران ز ابری چکید
 خجل شد چو پهنای دریا بدید (تناسب - تضاد - تشبیه)
- (۳) به نام چاشنی بخش زبان ها
 حلاوت سنج معنی در بیان ها (حس آمیزی - مجاز - تناسب)
- (۴) کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید
 قضا همی بردش تا به سوی دانه و دام (تناسب - استعاره - تشخیص)

۲۸. در همه ابیات به جز بیت « ایهام » وجود دارد.

- (۱) ای به روی تو عالمی نگران نیست عشق تو کار بی خبران
 مگر از کدام باده مهر، مست بودی / که با تازیانه هشتاد زخم / بر خود حد زدی
- (۲) یقین، مــــرد را دیده ، بیننده کرد
 شد و تکیه بـــــــر آفریننده کرد
- (۳) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست
 چو چنگش ، رگ و استخوان ماند و پوست

۲۹. مضاف الیه در کدام گزینه از آرایه « مجاز » برخوردار است؟

- (۱) که سعیت بود در ترازوی خویش
 (۲) گرم ورزد آن سر که مغزی در اوست
- (۳) خــــرد را گر نبخشد روشنایی
 (۴) به نام چاشنی بخش زبان ها

۳۰. دو آرایه مشترک ابیات « کزین پس به کنجی نشینم چو مور که روزی نخوردند پیلان به زور

به گرز گران دست برد اشکبوس زمین آهنین شد سپهر آبنوس »

- (۱) تضاد و تشبیه (۲) جناس و تشبیه (۳) تناسب و استعاره (۴) جناس و استعاره

۳۱. در همهٔ گزینه ها چهار رکن (پایه) تشبیه بیان شده است، به جز.....

(۱) رُخس چون خـرمـن گل از لطافت	لبش چـون غنچه از کـوچک دهانی
(۲) چون تو بیرون آمدی از بند و زندان لباس	سر به سر روی زمین گـو خار دامن گیر باش
(۳) به جان می ماند از پاکی، لب دلبر که من دارم	به مَه می ماند از خوبی، رخ جانان که من دیدم
(۴) گر به کف مانند گل مشت زری می داشتم	در بغل چـون غنچه گلبرگ تری می داشتم

۳۲. در همهٔ گزینه ها به جز گزینهٔ آرایهٔ تلمیح وجود دارد.

(۱) زنخدان فـرو برد چندی به جیب	که بخشنده روزی فـرستد ز غیب
(۲) آن را که چنین دردی از پای در اندازد	باید که فرو شوید دست از همه درمان ها
(۳) کسی نیک بیند به هـر دو سرای	که نیکی رسـاند به خلقِ خدای
(۴) خدا را بر آن بنده بخشایش است	که خلق از وجـودش در آسایش است

۳۳. آرایهٔ جناس در قافیهٔ کدام بیت، به زیبایی سخن افزوده است؟

(۱) زهی گویـا ز تو، کام و زبانم	تویی هم آشکارا، هم نهـانم
(۲) نمائد ایچ بـاروی خورشید، رنگ	به جوش آمده خاک بر کوه سنگ
(۳) هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید	ما نیز یکی باشیم از جملهٔ قربان ها
(۴) در این بـود درویش شوریده رنگ	که شیـری بر آمد، شغالی به چنگ

۳۴. با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه در مفهوم نمادین، فادرسـت بیان شده است؟

« برو شیر درنده باش ای دغل	مینداز خود را چـو روباه شل
حسرت نبرم به خواب آن مرداب	کآرام درون دشت شب خفته است
دریایم و نیست باکم از طوفان	دریا همه عمر، خوابش آشفته است
(۱) شیر: قدرت، توانایی، شجاعت	(۲) روباه: ناتوانی، متکی به غیر، مکر و فریب
(۳) مـُرداب: زندگی تلخ	(۴) طوفان: پـرشانی و آسفتگی

۳۵. اگر بخواهیم بیت های زیر را به لحاظ داشتن یکی از آرایه های « مجاز، ایهام، جناس، کنایه » مرتب کنیم، کدام گزینه صحیح است؟

- الف - عشق و درویشی و انگشت نمایی و ملامت
ب - از دست رفته بود وجود ضعیف من
پ - جان فدای دهنش باد که در باغ نظر
ت - صورت بی صورت بی حد غیب
- همه سهل است و تحمل نکنم بار جدایی
صبحم به بسوی وصل تو جان باز داد باد
چمن آرای جهان خوش تر از این غنچه نبست
ز آینه دل نافت بسوی موسی ز جیب

- (۱) الف-ب-پ-ت (۲) پ-الف-ب-ت (۳) ت-ب-الف-پ (۴) پ-ب-ت-الف

۳۶. در کدام بیت جناس همسان (نام) به کار نرفته است؟

- (۱) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی
(۲) ز خویش پرسم در طلعم چه افتاده ست
(۳) روان بد سگالانش ز بند غم به فریاد است
(۴) از آن چرخ چون باز بر دوخت چشمم
- کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست
که دل بسوی ریده ام از قوم و خویش و بیوندان؟
روان نیک خواهانش زیند سختی آزاد است
که بسوی از گزند بلا می گریزم

۳۷. آرایه های بیت زیر، در کدام گزینه به طور کامل ذکر شده است؟

« گریه شام و سحر، شکر که ضایع نگشت

- (۱) تضاد و تلمیح (۲) تشبیه و استعاره (۳) تضاد و مراعات نظیر (۴) استعاره و حس آمیزی

۳۸. در همه گزینه ها آرایه « اغراق » دیده می شود، به استثنای

- (۱) از بس به دیده دل، دریای خون زنده جوش
(۲) در دام غم تو خسته ای نیست چو من
(۳) کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت
(۴) اگر چه نقش دیوارم به ظاهر از گران خوابی
- ترسم ز سیل اشکم عالم خراب گردد
وز جور تو دل شکسته ای نیست چو من
تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع
اگر رنگ از رخ گل می پرد بیدار می گردم

۳۹. در کدام گزینه، دو آرایه از آرایه های « تشبیه، استعاره، حس آمیزی، تضاد » به کار نرفته است؟

- (۱) ای بت شیرین لبان! تا چند از این گفتار تلخ؟
(۲) گفتار تلخ از آن لب شیرین چو شکر است
(۳) شیرینی گفتار تو دانه ست و دل من
(۴) ز عشق روی آن لیلی من ار مجنون شوم شاید
- روز من چون شب مدار از تلخی گفتار تار
ای جان من که خسرو خوبان عالمی!
مهرگی ست که بی دانه ره دام نگیرد
که گر شیرین ببیند روی او فرهاد خواهد شد

۴۰. اگر بخواهیم ابیات زیر را به داشتن آرایه های « تضاد - تضمین - ایهام » مرتب کنیم ، کدام گزینه صحیح است؟

الف- رفتم به بوی صحبت یاران به سوی باغ

ب- چشم « حافظ » زیر بام قصر آن حوری سرشت

پ- جلوه بخت تو دل می برد از شاه و گدا

د- کوی به باغ ز آن همه گل ها نشان نبود

ه- شیوه جنات تجری تحتها الانهار داشت

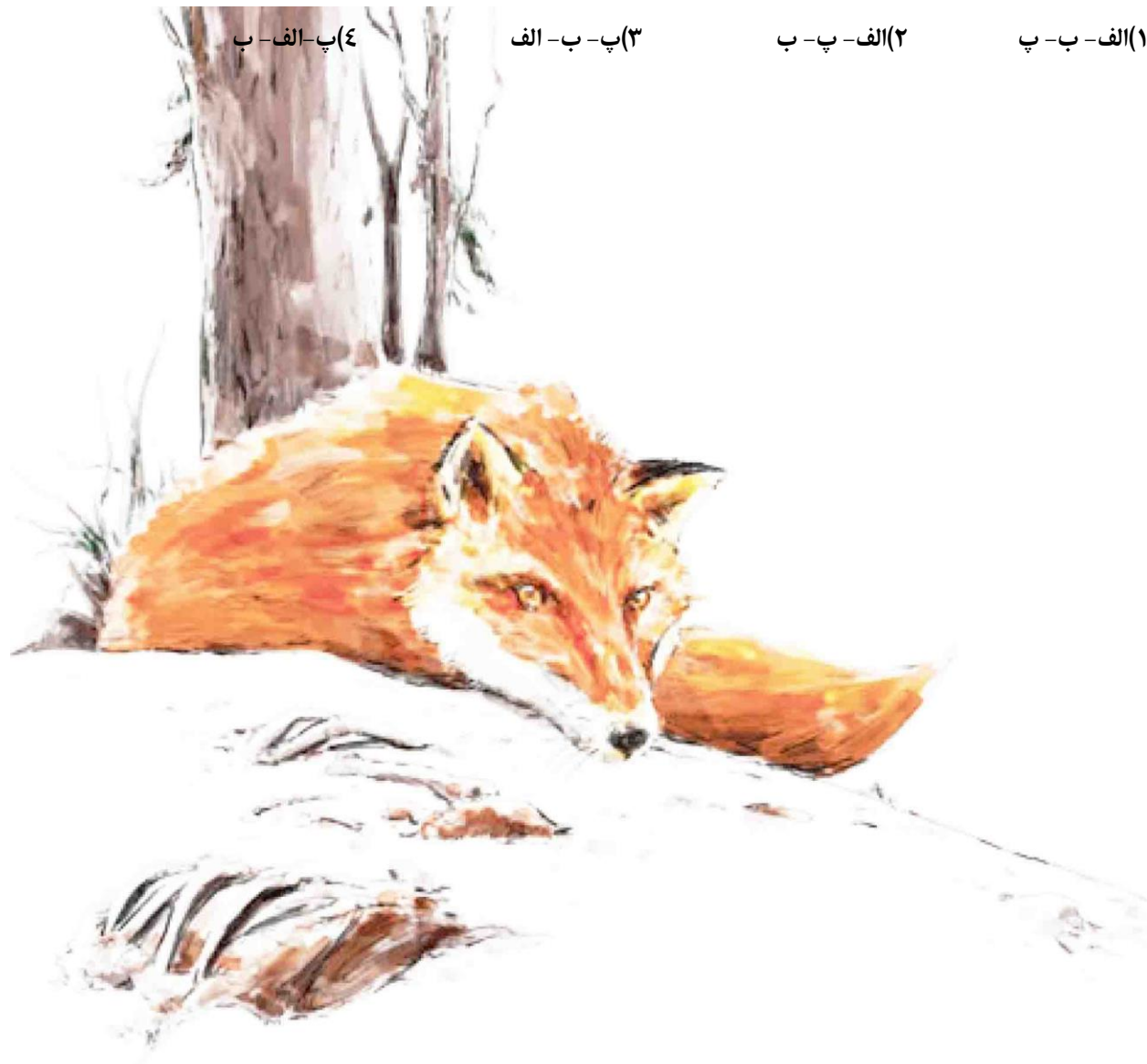
و- چشم بد دور که هم جانی و هم جانانی

۱) الف- ب- پ

۲) الف- پ- ب

۳) ب- الف- پ

۴) پ- الف- ب

پ - قلمرو فکری

* قابل توجه دانش آموزان پایه یازدهم و داوطلبان شرکت کننده در آزمون سراسری:

برای درک بیشتر و سرعت در پاسخ گویی پرسش های این مبحث (= ارتباط معنایی)، لازم دیده شد که مفاهیم اصلی هر درس در آغاز ارائه تست ها ذکر گردد.

* مفاهیم اصلی و کلیدی :

« اثر گذاری کلام حق - تعز من تشاء و تذلل من تشاء - احسان - لطف خدا - همراه بودن خدا هدایتگری عقل انسان از سوی خدا - عجز و ناتوانی انسان در توصیف خدا/حیرت و سرگشتگی در لطف و آفرینش خدا ناتوانی در کسب رزق و روزی - رزاق بودن خدا - توکل و اعتماد به خدا - متکی به خود - تأکید به تلاش و کمک به هم نوع نکوهش تنبلی و تن آسایی - خود کفایی و بهره مندی از دسترنج خود - نکوهش مردم آزاری - مهربانی با دیگران بخشش - بخشاینده گی خدا - نیکی و خدمت به خلق»

۴۱. « ترجیح راحتی دیگران بر خود » از مفهوم همه گزینه ها به استثنای گزینه دریافت می شود.

(۱) نیکوترین اندرز من ، این است : تا آن جا که ممکن است بار بشر را به دوش گرفتن.

(۲) پیشمانی ست در دنبال، احسان خسیسان را که مهر از ماه ، نور خویش در هر ماه پس گیرد

(۳) کسی نیک بیند به هر دو سرای که نیکی رساند به خلق خدای

(۴) خود همی دانید من آسایش این خلق را آن چنان جویم که بر راحت گزیده ستم عذاب

۴۲. همه گزینه ها با بیت زیر ارتباط معنایی دارد ، به جز گزینه

« ز نخدان فرو برد چندی به جیب که بخشنده، روزی فرستد ز غیب»

(۱) چنان پهن خوان گرم گسترده که سیمرغ در قاف روزی خورده

(۲) پرستار امرش همه چیز و کس بنی آدم و مرغ و مور و مگس

(۳) خدای راست مسلم بزرگواری و حلم ، که گرم بیند و نان برقرار می دارد.

(۴) ادیم زمین سفره عام اوست چه دشمن بر این خوان یغما چه دوست (ادیم: سفره غذا)

۴۳. مفهوم آیه « تعز من تشاء و نذل من تشاء » در کدام گزینه دیده نمی شود؟

- (۱) آن که حظ (=بهره/نصیب) آفرید و روزی سخت
 (۲) یکی را بـــــــــــــــ سر برنهد تاج بخت
 (۳) یکی را ز ماه انــــــــــــدر آری به چاه
 (۴) بلند آن ســـــــــــــــر که او خواهد بلندش
- یا فضیلت همی دهد یا بخت
 یکی را به خاک اندر آرد ز تخت
 یکی را ز چاه اندر آری به ماه
 نژند آن دل که او خواهد نژندش

۴۴. کدام دو بیت از ابیات زیر از مفهوم مشترک « غم خواری مردم » برخوردارند؟

- الف- هنر بنمای اگر داری نه گوهر
 ب- چو کنعان را طبیعت بی هنر بود
 پ- به نان خشک قناعت کنیم و جامه دلق
 ت- برو شادی کن ای یار دل افروز
 ث- توقف کنید ای جوانان چُست
 ج- بیا تا یک امشب تماشا کنیم
 چ- بگفت ای پسر تلخی مُردنم
 ح- توانگر خود آن لقمه چون می خورد
- گل از خار است و ابراهیم از آزر
 پیمبر زادگی قــــــــــــدرش نیفزود
 که بار محنت خود به که بار ممت خلق
 غم فردا نشاید خـــــــــــــــوردن امروز
 که در کاروان اندیران سست
 چـــــــــــــــو فردا شود فکر فردا کنیم
 به از جـــــــــــــــور روی تَرش بردنم
 چو بیند که درویش خون می خورد؟

(۱) الف - ب (۲) پ - ج (۳) ث - ح (۴) ت - ج

۴۵. کدام گزینه با بیت «چه در کار و چه در کار آزمودن نباید جز به خود، محتاج بودن» تناسب معنایی ندارد؟

- (۱) تو را گر همی یــــــــــــار باید بیار
 (۲) در زیر بار من نبود دوش هیچ کس
 (۳) در همه کس نیست ز یاری اثر
 (۴) مرا بازو و تیغ خویش کافی ست
- مرا یــــــــــــار هرگز نیاید به کار
 دایم چو سرو بر دل خود بار بسته ام
 چشمه ز هــــــــــــر خاک نیاید به در
 ز کس یــــــــــــاری نخواهم در مصائب

۴۶. کدام گزینه با بیت « نیک و بد چون همی بیاید مُرد / خُنگ آن کس که گوی نیکی برد » تناسب معنایی کم تری دارد؟

(۱) جز نام نیک و زشت نماند ز کارها/ جز نیکویی مکن که جهان پایدار نیست (۲) رود مرد و ماند به جا نام نیک/ خُنگ آن کس که جوید سرانجام نیک

- (۳) آن چه می ماند به جا از رفتگان جز نام نیست
 (۴) آنــــــــــــان که به نام نیک می خوانندم
- نام نیکی کسب کن «صائب» در ایام حیات
 اـــــــــــــــــوال درون بد نمی دانندم

۴۷. بیت های کدام گزینه به مفهوم مشترکی اشاره دارند؟

الف- حکایت تو به تفسیر شـــــرح نتوان کرد	ب- به حدّ ووصف نیـــــاید که من زغم چوئم
پ- وصفت آن نیست که در وهم سخن دان نگنجد	ت- نتوان وصف تو گفتن که تـــــو در فهم نگنجی
ث- در گنه وصف تـــــو نرسد عقل دوربین	
- (۱) پ-ت-ث (۲) الف-ب-ت (۳) ب-پ-ت (۴) الف-ب-پ

۴۸. مفهوم بیت «یقین، مرد را دیده، بیننده کرد / شد و تکیه بر آفریننده کرد» با مفهوم کدام گزینه تناسب بیشتری دارد؟

۱) روز و شب مهر تو می ورزم و این راز نهان	کس ندانست به غیر از تو خدا می داند
۲) سرم به دنیا و عقبی فـــــرو نمی آید	تبارک الله از این فتنه ها که در سر ماست
۳) مشو خود بین و خـــــود را نیک دریاب	بدان خـــــود را و دانای خدا شو
۴) آن خدایی که کند حکم قضای بد و نیک	جز به نیکی نکند هر چه قضای تو کند

۴۹. بیت « لطف خدا بیشتر از جرم ماست / نکته سر بسته چه دانی ؟ خموش!» با کدام بیت تناسب مفهومی ندارد؟

۱) پیشانی عفو تو را پُرچین نسازد جـــــرم ما	آینه کی برهم خورد از زشتی تمثال ها
۲) افسانه دوزخ همه باد است به گوشم	تا ز آتش هجـــــران تو در عین عذابم
۳) از نـــــامه سیاه نترسم که روز حشـــــر	با فیض لطف او صد از این نامه طی کنم
۴) می(شراب) ده که گرچه گشتم نامه سیاه عالم	نومید کی تـــــوان بود از لطف لا یزالی

۵۰. کدام گزینه به (مفهوم مقابل / ضد) عبارت « وظیفه روزی به خطای منگر نبرد» اشاره دارد؟

۱) گنه به ارث رسیده ست از پـــــدر ما	خطا ز صبح ازل رزق آدمی زادست
۲) یارب به لطف خویش گناهان ما ببوش	روزی که رازها فتد از پرده بر ملا
۳) هر که رو در فسق و عصیان می کند	ایـــــزد اندر رزق او کم می کند
۴) و لیکن خـــــداوند بالا و پست	به عصیان در رزق بر کس نبست

« پاسبان نام »

درس یکم :

- ۴ (۱) « نژاد: خوار و زبون، اندوهگین / اقبال: روی آوردن، نیک بختی »
- ۲ (۲) « جیب: یقه، گریبان - دغل: مکار، تبل، مکر و ناراستی »
- ۳ (۳) « حلاوت »
- ۱ (۴) « فعل اسنادی » * دیگر گزینه ها: در معنی (رفت) فعل غیر اسنادی.
- ۳ (۵) « دیگر: وابسته پسین » * دیگر گزینه ها: دیگر / هیچ به عنوان وابسته پیشین.
- ۴ (۶) « سیر نوعی خوراکی است » * دیگر گزینه ها: ۱- تضاد ۲- تناسب ۳- ترادف
- ۴ (۷) « چنگ نوعی ساز است »
- ۱ (۸) « نَمَط »
- ۱ (۹) * دیگر گزینه ها: ۲- شیر / شیر درنده = مسند ۳- مضارع التزامی ۴- چهار جمله (هر مصراع = ۲ جمله)
- ۲ (۱۰) « اضافی / مضاف الیهی تیمارش - دماغش » * دیگر گزینه ها: مفعولی
- ۴ (۱۱) « برابر »
- ۲ (۱۲) « ن ق ق ا ش : ۶ واج » * دیگر گزینه ها: ۵ واج
(س ر ا ی) - (د ی و ا ر) - (گ ر ه)
- ۲ (۱۳) * دیگر گزینه ها: فکر = افکار - زمان = ازمنه - وضع = اوضاع
- ۲ (۱۴) « می کند = مضارع اخباری » * دیگر گزینه ها با صورت سؤال: مضارع التزامی
- ۱ (۱۵) « اسنادی » * دیگر گزینه ها: غیر اسنادی
- ۱ (۱۶) هر کدام دو تا « صامت ها: د ن مصوت ها: ا ا »
- * دیگر گزینه ها: ۲- ص: پ ر ه ز م: ی / ۳- ص: د ن ش گ ه م: ا / ۴- ص: ز ب ن م: ا
- ۲ (۱۷) « روبه ی » ۲ (۱۸) ۳ (۱۹) « دلبر » ۲ (۲۰) مفعول

۱(۲۱) « مصراع های دوم تا چهارم (دیدهٔ مرد - جفتِ رهام - نام من) » ۲(۲۲)

۴(۲۳) تناسب

۳(۲۴) « وصفی: درویش پیر / اضافی: دست درویش - دستم »

۲(۲۵) متمم

۲(۲۶) « تضاد: شب#سحر / تشبیه: سحر چون آفتاب / جناس: سحر و سفر »

۲(۲۷) « تشبیه ندارد »

* بررسی دیگر گزینه ها: محراب: مجاز از عالم غیب / زبان: مجاز از سخن / حس آمیزی: حلاوت بیان / کبوتر: استعاره و تشخیص

۳(۲۸) * دیگر گزینه ها: نگران(۱. نگرستن ۲. دلواپسی) / زخم(۱. ضربه ۲. جراحت) / جنگ(۱. پنجه ۲. نوعی ساز)

۴(۲۹) « زبان: سخن »

۱(۳۰) تشبیه بیت دوم: زمین به آهن / سپهر به آبنوس

۲(۳۱) « دورکن ادات و وجه شبه حذف شده است » لباس: م بند و زندان: م ب

۲(۳۲) * دیگر گزینه ها: ۱- رزاق بودن خدا ۳- الدنيا مزرعه الاخره ۴- المسلم من سلم المسلمون من لسانه و یده

۲(۳۳) * توجه: شوریده رنگ با چنگ جناس ندارد.

۳(۳۴) « عافیت طلبی »

۴(۳۵) « انگشت نما: کنایه از رسوایی / بو: ایهام(۱. رایحه ۲. امید و آرزو) / چمن آرای جهان: مجاز از خداوند / جیب و غیب: جناس »

۳(۳۶) * دیگر گزینه ها: به ترتیب= چنگ (نوعی ساز- پنجه) / خویش (خود- خویشاوند) / باز(پرنده شکاری- دو باره)

۳(۳۷) « شام # سحر: تضاد »

۲(۳۸) * ۱- جاری شدن سیل از اشک شاعر ۳- گوه صبر شاعر در دست غم عشق مانند موم نرم می شود.

۴- رنگ از روی گل پریدن و بیدار شدن شاعر.

۴(۳۹) « تضاد و حس آمیزی ندارد » * دیگر گزینه ها: بُت: استعاره از یار / جان: استعاره از معشوق / در گزینه ۳ استعاره نیست.

۳(۴۰) « پ - شاه # گدا: تضاد / ب - در مصراع دوم بیت ب: تضمین به آیه ای از سوره بینه / الف - بو: ایهام

۲(۴۱) « پشیمانی خسیسان از نیکی به دیگران »

۲(۴۲) « تمام موجودات تحت فرمان خدایند. » * دیگر گزینه ها: رزاق بودن خدا.

۱(۴۳) ناسازگاری دنیای با اهل هنر و دانش. خدایی که بهره مندی و تنگ دستی را بنا نهاد به انسان یا دانش داد یا خوشبختی. * مفهوم صورت سؤال با دیگر گزینه ها: تمام کم و زیاد شدن ها به دست خداست.

۳(۴۴) * دیگر گزینه ها: ۱- اصل و نسب اهمیت ندارد. ۲- مناعت و بلند طبعی ۳. دم غنیمت شمردن

۳(۴۵) « هر کسی اهل مروّت و جوانمردی نیست » * دیگر گزینه ها با صورت سؤال: خود اتکایی (متکی به خود)

۴(۴۶) « نا آگاهی مردم از سیرت دیگران » * دیگر گزینه ها با صورت سؤال: ضرورت نیکی کردن به دیگران.

۱(۴۷) « عجز عقل انسان از درک و وصف خدا »

۴(۴۸) « ایمان به مشیت الهی / توکل و تسلیم در برابر حق »

۲(۴۹) « اغراق در وصف جان گداز بودن هجران یار » * دیگر گزینه ها با صورت سؤال: بخشاینده گی خداوند.

۳(۵۰) « مفهوم مقابل صورت سؤال در گزینه ۳: گناه موجب قطع روزی است »

* ۱- خطا کار بودن انسان از روز ازل ۲- گناه کار بودن انسان و خطا پوشی خداوند ۴- قطع نشدن روزی در اثر گناه

